

Haber-Yorum

Metotsuz Bir Fikir: Şeyh Hibetullah Ahundzade'nin Konuşmasındaki Siyasi Vizyon Eksikliği ve İşlerin Gözetilmesi Konusundaki İhmalkarlığı

Haber:

Ramazan Bayramı'nın ilk günü Taliban hükümetinin lideri Şeyh Hibetullah Ahundzade, yoksulluğa karşı sabır çağrısında bulunduğu, bölünme tehlikesine karşı uyardığı ve İslam şeriatına tam bağlılığı ve şerî olmayan her türlü yasanın reddilmesini vurguladığı bir konuşma yaptı.

Yorum:

Konuşmasının başında yoksulluğu ilahi imtihanın bir parçası olarak değerlendiren Şeyh Hibetullah insanlara, yoksulluklarından dolayı sızlanmamalarını ve Allah Subhanehu ve Teala'nın kazasına razı olmalarını nasihat etti. Bu argüman bireysel bir bakış açısıyla kabul edilebilir ve anlaşılabilir ancak bir yöneticiden sadır oladığında üzerinde durup düşünmeyi gerektirmektedir; çünkü İslam şeriatında yöneticinin sorumluluklarından biri de, ister bireysel ister cemaat düzeyinde olsun, insanların temel ihtiyaçlarını karşılamaktır. Eğer yönetici yiyecek, giyecek ve barınma gibi bu ihtiyaçları karşılamaktan aciz kalıyor veya engelliyorsa, insanların onu muhasebe etmesi hakkı, dahası onların vaciplerinden biridir ve muhasebe, Allah'ın kazasına karşı cüretkar olmak değil, aksine şerî bir bilince ve fikri bir olgunluğu dair bir delil sayılır.

Öte yandan yöneticinin sorumluluğu insanlara hizmet etme niyetleriyle sınırlı olmayıp, aksine göstermiş olduğu çabalarının niteliğini ve onun şerî temelini de içermektedir. Dolayısıyla Müslüman bir yönetici, toplumun sorunlarını meşru yollarla çözmekle yükümlüdür. Bu yüzden eğer faizli bankalarla muamelede bulunmak, haksız vergiler koymak ya da ülkenin düşmanlarından gelen mali yardıma bağımlı olmak gibi zahiri olarak faydalı görünen ancak şeriatın kapsamı dışında kalan eylemlerde bulunursa, o zaman bu ameller meşru olmaz ve şerî sorumluluğu tamamen ona yüklenir.

Konuşmasının başka bir yerinde Şeyh Hibetullah, İslam ümmetinin maruz kaldığı zulmün nedenlerinden biri olarak da ümmet saflarındaki bölünme meselesine işaret etmiştir. Bu yüzden vahdet yönünde çalışma ve ihtilafları kaldırıp atma çağrısında bulunmuştur. Bu çağrının ise iki boyutu vardır:

Birincisi: Özellikle Batı'nın hareketi, sert ve ılımlı gibi iki kanada bölme çabalarının ışığında Taliban Hareketi'nin kendi içindeki bölünmelerden duyduğu endişeyi yansıtmaktadır. Dolayısıyla Batılıların gözünde Şeyh Hibetullah, şeriatın katı bir yorumuna sarılan sert kanadın bir temsilcisi olarak görülmektedir.

İkinci boyuta gelince; Filistin meselesine dikkat çekmesidir; zira Müslümanlar arasındaki bölünmüşlüğü, Filistinlilerin devam eden acılarının bir nedeni olarak saymıştır. Ancak İslam, ümmetin vahdetini gerçekleştirmek için açık hükümler, metot ve siyasi bir sistem sunduğu halde o, vahdeti gerçekleştirmek için herhangi şerî bir plan veya mekanizma sunmamış ve ahlaki vaaz ve öğütlerle yetinmiştir. Zira vahdet/birlik sadece nasihatlerle değil, aksine İslami sistemi kurarak ve şeri metoda geri dönerek sağlanır ki bu, güç ve kuvvet ehlinin omuzlarına düşen bir sorumluluktur ve sorumluluk da Müslümanların saflarını birleştirecek Hilafetin kurulması yoluyla yerine getirilebilir.

Konuşmasının bir başka bölümünde ise şariat konusundaki sabit duruşunu tekrarlayarak şerî olmayan hiçbir yasayı kabul etmeyeceğini ve kendisinden bunun aksinin talep edilmesi halinde istifa edeceğini vurgulamıştır. Bu söz onun kişisel dindarlığını yansıtmak olup ancak yönetim makamı için yeterli değildir. Zira bir yöneticinin kendisini haramdan soyutlaması yeterli değildir, aksine ona karşı koyması ve onun toplumda vuku bulmasını engellemesi gerekir. Şerî olmayan bir talep karşısında, buna karşı durmak yerine bir kenara çekilmesi, siyasi vizyon ve ideolojik düşüncedeki zayıflığı göstermektedir.

Şeyh Hibetullah'ın sözleri, siyasi bir lider gibi olmaktan ziyade bir vaiz gibi davrandığını göstermektedir. Dolayısıyla onun din tasavvuru, ağırlıklı olarak bireyselci olup cemaatin yükümlülüklerini kişisel satandartlara yüklemektir. Bu yüzden bu yaklaşım, toplumu içinde bulunduğu krizlerden kurtaracak bir güce sahip değildir. Zira ekonomik krizler vaazla çözülmez ve vahdet de vaazla gerçekleşmez. Bu nedenle İslam ümmetinin, İslami bir fikir ve metoda sahip olan ve İslam'ı pratik olarak uygulamaya hazır ideolojik liderlere ihtiyacı vardır. Çünkü ancak böyle bir yönetimin altında ümmet yoksulluktan, bölünmeden ve sapmadan kurtulabilir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan
Yusuf Arslan - Afganistan